

Bali/Sumba, eind oktober 2003

Lieve familie, vrienden en bekenden,

Nu ik gisteren vanaf Bali 'even' op en neer ben geweest naar Singapore (18 uur onderweg waarvan ongeveer 6 in het vliegtuig) kan ik jullie het goede nieuws vertellen dat ik in ieder geval weer 2 maanden mag blijven. Het visum dat ik nu heb is wat officiëler dan een toeristenvisum. Het kan bovendien nog verschillende keren verlengd worden. Ik hoop de Kerstdagen nog op Sumba te kunnen doorbrengen en daarna wellicht nog een paar weekjes naar Papoea (2000 km naar het oosten). Nu ik toch zo dicht in de buurt ben...

En nu ik toch op Bali ben kan ik mooi van de gelegenheid gebruik maken dat er op elke hoek van de straat een internetcafé is en deze nieuwsbrief typen en versturen. Morgenochtend hoop ik weer naar Sumba te vliegen.

Kindertehuis 'Geloof, hoop en liefde'

Waar zal ik mee beginnen? Het kindertehuis. Daar woon ik en breng ik de meeste tijd door. Er zijn momenteel 21 kinderen: 5 baby's (tussen de 1 en 1,5 jaar oud, in de tijd dat ik hier ben hebben er 3 leren lopen, erg schattig), 10 peuters/kleuters en 6 kinderen in de lagere schoolleeftijd (6-14 jaar). De meeste kinderen zijn hier gekomen na een ernstige ziekte zoals TBC of met een blijvende aandoening (zo er is een jongetje met een nieraandoening, een meisje met diabetes en een jongen die een huidziekte heeft). Sommige kinderen waren zo ziek toen ze kwamen dat het echt een wonder is om te zien hoe ze nu gezond en ondeugend zijn. Andere kinderen zijn gewoon afgestaan door hun ouders in de hoop dat ze zo een beter leven zullen krijgen.

De dag begint al vroeg: om 5 uur worden de eerste kinderen wakker en gaan liggen schreeuwen of zingen. Om 6.15 uur ontbijt. Om half 8 begin ik met de peuters en kleuters: een bijbelverhaal, zingen (liefst met gebaren), leren tellen, simpele spelletjes, met blokken bouwen, puzzelen, kleuren, video kijken. Na de koffiepauze geef ik 1-1,5 uur les op de lagere school, extra lessen aan een aantal kinderen uit groep 6, 7 en 8. 's Middags doe ik huiswerklessen met de schoolgaande kinderen van het kindertehuis. Er is hier alleen 's morgens school en vaak zijn er geen onderwijzers of spelen de kinderen uren buiten in plaats van dat ze in hun klaslokaal zitten. Over een week gaat Terrie Roos (Canadese die hier werkt en met

wie ik een kamer deel) met verlof en wil ik 's morgens ook bijbellessen gaan geven op school.

's Avonds breng ik eerst de 2- en 3-jarigen naar bed, met alle rituelen die daarbij horen. Daarna doe ik vaak een spel of iets creatiefs (voor zover ik creatief ben) met de oudere kinderen. Zij worden vaak gezien als de grote, verantwoordelijke kinderen (ze worden behoorlijk streng aangepakt) maar hebben ook gewoon behoefte aan ondeugend zijn en een nachtzoen voor het slapen gaan. Vanaf 8 uur of iets later is het rustig in huis en ga ik wat lezen, schrijven of met de andere jongedames die hier werken kletsen. Dat zijn 4 Indonesische meiden tussen de 20 en 29 die heel toegewijd hun werk doen (eten koken, stapels was, luiers verwisselen, kinderen in bad, schoonmaken, etc.). Verder is er dan nog Christina, ook Indonesisch, die het hoofd is van het kindertehuis en de rechterhand van meneer en mevrouw Sommer.

De kinderen zijn erg aanhankelijk en dat geeft veel voldoening. Prachtig als de 8-jarige Ferdi me komt laten zien dat z'n tand loszit of de 9-jarige Steven zijn streng verboden elastiekjes komt inleveren. Er ontstaat een vertrouwensrelatie. De jongere kinderen komen graag even knuffelen en als ik op de grond ga zitten heb ik er zo 5 aan en op me hangen. Hun neus afvegen aan mijn kleren is natuurlijk ook erg handig.

Dit verhaal gaat over de droogte in dit deel van Sumba. Begin vorige eeuw was het gebied nog groen en bebost, met meertjes en beken. In 1926 waren er nog nauwelijks christenen in het gebied. Zij ondervonden veel tegenstand van de mensen die de voorouders vereerden, de Marapu. Op een zondag hadden zij een evangelist uit de stad uitgenodigd om te komen preken. De Marapu hoorden daarvan en namen hem gevangen. Ze sleepten hem een heel eind achter een paard aan maar hij leefde nog toen ze in het bos aankwamen. Omdat ze het niet op hun geweten wilde hebben een man van God te doden, gooiden ze hem in een waterput. Dan zou hij wel verdrinken. Hij leefde echter nog steeds dus gooiden ze een grote steen naar beneden. Voordat deze steen de evangelist raakte, klonk zijn stem dat er over 2 dagen een vloek zou komen over het gebied. Na 2 dagen stopte het met regenen en sindsdien is het 8-9 maanden per jaar droog en het gebied lijkt meer op een woestijn (semi-desert) met hier en daar een oase met huizen en palmbomen. Boku, een oude man van 88 die hier op het terrein woont, heeft het meegemaakt. Hij heeft de mensen in de dorpen gewaarschuwd na de komst van de Sommers: 'Pas op, er gaat weer iets gebeuren met de komst van deze man van God.'

Het leven in de dorpen

Eind van de middag ga ik geregeld met de oudere kinderen erop uit: om mensen in het dorp te leren kennen, hun cultuur met alle bijbehorende gewoonten en gebruiken. Mensen vinden het erg leuk als je langskomt en een praatje maakt. Er wordt dan een mat van palmladeren op de veranda uitgespreid en je krijgt betelnut (rode pruim) aangeboden. Onderweg is veel te zien: buffels, paarden, koeien op weg van of naar de drinkplaats; mensen (met name vrouwen en kinderen) met emmers, jerrycans of aarden kruiken op hun hoofd, die gaan water halen bij de pomp; overal kinderen; vrouwen onder hun huis aan het weven of mais aan het fijnstampen; een huis in aanbouw of het leggen van nieuwe grasbedekking op de daken voordat het regenseizoen begint. Verder ben ik natuurlijk geïnteresseerd in alles wat er groeit (of juist niet groeit in deze droge tijd) en wat mensen eten. Hoofdvoedsel is mais en cassave, wat in de regentijd straks weer wordt geplant. Verder zijn er aardig wat cashewbomen, mangobomen en

palmbomen. Momenteel is er aan het eind van het droge seizoen weinig te eten maar de overheid distribueert goedkope rijst.

Zondag

Zondag is mijn favoriete dag. Het is wat rustiger; door de week word ik weleens stapelgek van alle herrie. We ontmoeten dan echt de bevolking terwijl in de week met name het leventje in en om het kindertehuis de aandacht vraagt. De zondag begint zoals iedere dag als de eerste kinderen in huis zo rond een uur of 5 wakker worden. Vanaf 7 uur stroomt het erf vol met zo'n 80 kinderen en om half 8 begint de zondagsschool: zingen, bidden, een bijbelverhaal, een bijbeltekst aanleren. Soms help ik ook mee. Mr. Sommer preekt 2 keer per zondag (soms drie keer) in een kerkje van de GKS (Christelijke Kerk Sumba) of bij mensen thuis. We zitten dan op wiebelige bankjes of met z'n allen op de veranda. Er komen veel kinderen want behalve een multivitamine pil krijgen ze ook een lolly. Het Woord van God wordt verkondigd en Hij zal voor de vruchten zorgen.

Vanalles en nog wat

Samengevat kan ik zeggen dat ik m'n draai in Indonesië wel weer gevonden heb. Ondanks de andere cultuur en tradities op Sumba, en ook het andersoortige werk, is Indonesië in het algemeen heerlijk vertrouwd: de mensen, het eten, de kleuren, geuren en geluiden en zelfs de insecten (hoewel ik aan de scorpioenen op Sumba wel even moet wennen). Wat betreft D.V. volgend jaar is er nog niet veel meer duidelijkheid. Ik wil jullie graag vragen te bidden voor Gods leiding en het maken van de juiste keuzes. En natuurlijk ook voor de kinderen, de werkers en alle activiteiten hier!

Iedereen die me de afgelopen tijd post heeft gestuurd: heel hartelijk dank. Het kan goed zijn dat het nog onderweg is want de post doet er tussen de 3,5 en 6 weken over. Stuur dus vanaf eind november a.u.b. geen post meer naar Sumba want de kans is klein dat ik het dan nog ontvang. E-mailen kan wel maar die e-mails zal ik pas na de Kerst lezen.

Ik wens iedereen Gods rijke zegen toe, zowel in zorg en verdriet als in blijdschap en vreugde. Hartelijke groeten van

Anke van Well
c/o fam. Sommer
P.O. Box 130
Waingapu 87100
Sumba-Timur, NTT
Indonesia

e-mail: ankevanwell@hetnet.nl

(mails worden uitgeprint en per post vanuit Nederland verstuurd dus verwacht niet meteen de volgende dag een reactie!)